

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 5/2000 rd

Europeiska kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman lämnade den 7 mars 2000 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv (tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror) (U 6/2000 rd) till stora utskottet för behandling och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet skall lämna utlåtande till stora utskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultative tjänstemannen Olli Simonen, social- och hälsovårdsministeriet
- avdelningschef Pentti Karhu, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral
- ombudsman Asta Laukkanen, Tobaksindustriförbundet.

STATSRÅDETS SKRIVELSE

Förslaget

Minimiharmoniseringen gäller nationella bestämmelser om högsta tillåtna halter av tjära, kolmonoxid och nikotin samt beskrivning av tobaksvaror och användning av tillsatssämnen. Kommissionen föreslår att den tillåtna maximihalten tjära skall sänkas från 12 till 10 mg och som nya begränsningar 1,0 mg för nikotin och 10 mg för kolmonoxid. Mätningen skall ske enligt den internationella ISO-standard som för närvarande. Medlemsstaterna får dock möjlighet att under vissa villkor införa tilläggbestämmelser som de anser vara nödvändiga för att garantera skyddet för medborgarnas hälsa.

Kommissionen föreslår att varningstexten skall enhetligas och förstoras enligt detaljerade regler. I Finland kommer en allmän varning efter förändringen att täcka minst 27 procent av förpackningens mest synliga yta och en tilläggsvarning 27 procent av den andra stora ytan på förpackningen. Märkningen av halterna skadliga ämnen ökas till 12 procent av förpackningens yta.

Det föreslås att benämningar med hänvisning till hälsoaspekter skall förbjudas om de inte uttryckligen godkänts av medlemsstaterna. Om en medlemsstat godkänner användningen av en sådan benämning skall den omgående underrätta

kommissionen och andra medlemsstater om beslutet.

Enligt förslaget skall producenterna även meddela myndigheterna vilka ingredienser som används i tobaksvarorna och vilken inverkan dessa har på människornas hälsa.

Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet stöder i huvuddrag kommissionens förslag till utveckling av tobakslagstiftningen på EU-nivå, vars syfte även är att garantera konsumenternas hälsa. Målet bör vara ett så snabbt godkännande som möjligt genom att statsrådet i huvuddrag stöder kommissionens förslag.

Statsrådet förordar att den tillåtna tjärhalten sänks till 10 milligram. Att gränsvärdena för kolmonoxid och nikotin omfattas av lagstiftningen är även värt att understödja för att trygga

människornas hälsa. Statsrådet anser att en utveckling av mätningmetoderna är mycket viktigt.

Statsrådet stöder en ökad synlighet för hälsovarningarna. Ända sedan 1990-talets början har Finland övervägt att införa ett förbud mot ord som hänvisar till hälsoaspekter. Därmed är det i det här fallet mycket viktigt att omfatta ett förbud på europeisk nivå.

Utöver de åtgärder som kommissionen föreslår ställer sig statsrådet bakom tanken på att direktivet även skulle innehålla ett krav på att förpackningarna skall vara sådana att det är lätt att spåra dem som en förebyggande åtgärd med tanke på smuggling. Därtill är det viktigt att utreda hur man bäst kan trygga att direktivet anpassas till den snabba vetenskapliga utvecklingen på området.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Social- och hälsovårdsutskottet anser att det föreslagna direktivet allmänt taget är bra, eftersom det utvecklar lagstiftningen i riktningen mot bättre hälsomedvetande hos konsumenterna och högre folkhälsoskyddsnivå. Direktivets förslag att minska den högsta halten tjära i cigaretter och att ange de högsta tillåtna halterna nikotin och kolmonoxid i lag är värt att understödja. En sänkning av de högsta tillåtna halterna höjer folkhälsoskyddsnivån, eftersom halterna av tjära och kolmonoxid även ökar risken för lungcancer och hjärt- och kärlsjukdomar.

Skyldigheten för tillverkare av tobaksvaror att ange produktens ingredienser på förpackningen ökar informationen till konsumenterna. Skyldigheten för tillverkare av tobaksvaror att visa att de övriga ingredienserna i produkten är så litet skadliga som möjligt för konsumenternas hälsa är också en bra reform.

En väsentlig ökning av varningstextens storlek och kravet på att texten trycks på vit botten gör varningstexten mera synlig. Noggranna be-

stämmelser om varningstexterna minskar också möjligheterna att kringgå skyldigheten att se till att varningstexten syns väl. Utveckling av innehållet i varningstexterna ökar också konsumenternas vetskap om sambandet mellan rökning och vissa sjukdomar och de risker som rökning medför under graviditet.

Sådana texter på förpackningar som hänvisar till hälsoaspekter såsom "lätt", "extra" eller "superlätt" är ägnade att ge konsumenterna en bild av att dessa produkter skulle vara ofarligare än andra. Sådana texter vilseleder konsumenterna och det är mycket bra att de kan enhetligt förbjudas.

Social- och hälsovårdsutskottet understöder det föreslagna direktivet och förordar ett snabbt godkännande.

Utlåtande

Social- och hälsovårdsutskottet anför vördsamt

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i ärendet.

Helsingfors den 17 mars 2000

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Tuula Haatainen /sd
Saara Karhu /sd
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd

Pehr Löfv /sv
Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /fkf
Sari Sarkomaa /saml
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Hannu Aho /kesk.

Sekreterare vid sammanträdet var

riksdagssekreterare Eila Mäkipää.

